

מחלקת מוסדות ציבור ומלכ"רים

03145604

החטיבה המקצועית
המחלקה למוסדות ציבור

מדריך למילוי

בקשה להכרה כמוסד ציבורי
לענין תרומות (סעיף 46 לפקודת מס הכנסה)
פטור והקלות במיסוי מקרקעין (סעיף 61 (ד) לחוק מיסוי
מקרקעין)

לפניך מערכת כללים והתחייבויות וכן קריטריונים לצורך הגשת בקשה להכרה כמוסד ציבורי לענין תרומות, סעיף 46 לפקודת מס הכנסה, ופטור והקלות במיסוי מקרקעין, סעיף 61(ד) לחוק מיסוי מקרקעין.

הבקשה תוגש על טופס 5245 אליה יצורפו המסמכים הבאים:

1. פרטים על פעילות המוסד.
 2. מסמכי התאגדות
 3. רשימת המייסדים ונושאי התפקידים
 4. דו"חות כספיים.
 5. כתב התחייבות ונספחיו ובו שורה של ההתחייבויות שעל המוסד המבקש לעמוד בהם.
 6. רישום במס הכנסה
 7. רישום במע"מ.
 8. אישור ניהול תקין מרשם העמותות או רשם ההקדשות.
- כדי למנוע עיכובים בטיפול בבקשה, הינך מתבקש למלא את כל ההתחייבויות ולהמציא את כל הרשימות והפירוטים. (ראה נספח א')

לצערנו, לא נוכל לדון בבקשות שלא ימלאו אחר כל הדרישות.

המסמכים והפרטים יומצאו למחלקת מוסדות ציבור ומלכ"רים נציבות מס הכנסה רח' כנפי נשרים 5 ירושלים ת.ד. 1170 ירושלים 91010.

בכבוד רב,

ארז אורעד

מנהל מחלקת מוסדות ציבור ומלכ"רים

- מדריך למילוי דין וחשבון על ההכנסות והוצאות של מוסד ציבורי מופץ בנפרד.
- הנושאים הבאים מטופלים בחמישה משרדי שומה בארץ (ירושלים 3, עכו, פתח תקוה, תל אביב 5, אשקלון):

- פתיחת תיק למלכ"ר והגשת מסמכי התאגדות.
- שינוי שם, שינוי כתובת.
- הנפקת אישור פטור מניכוי מס במקור.
- הנפקת אישור לפי חוק עסקאות גופים ציבוריים.
- הגשת דו"חות שנתיים.
- טיפול בבקשות להחזרי מס.

1. תנאים להכרה במוסד ציבורי לענין תרומות עפ"י סעיף 46 לפקודת מס הכנסה ולענין סעיף 61 לחוק מיסוי מקרקעין (החוק – נספח ב')

1.1 לענין תרומות

סעיף 46 לפקודת מס הכנסה קובע כי מוסד ציבורי יוכר לענין תרומות בהתקיים כל התנאים הבאים:

- א. המוסד הוא מוסד ציבורי כמשמעותו בסעיף 9(2) לפקודה.
- ב. שר האוצר קבע אותו כגוף ציבורי לענין זה (לשר האוצר שיקול דעת בקביעתו את המוסד, כמוסד ציבורי לענין תרומות או לענין פטור מלא או חלקי במיסוי מקרקעין).
- ג. קביעת שר האוצר אושרה על ידי ועדת הכספים של הכנסת.

1.2 לענין חוק מיסוי מקרקעין

- א. מוסד ציבורי שהוכר לענין תרומות עפ"י סעיף 46(א) לפקודת מס הכנסה יחשב כמוסד ציבורי לצורך הפטור המלא או החלקי לפי סעיף 61(ה) לחוק מיסוי מקרקעין ואין צורך להביאו לאישור ועדת הכספים של הכנסת.
- ב. מוסד המבקש הכרה רק לענין מיסוי מקרקעין עפ"י סעיף 61 לחוק יוכר בכפוף לכל התנאים הנזכרים בסעיף 1.1 לעיל אולם האישור ינתן לו מכח סעיף 61 ויהיה תקף רק לענין מיסוי מקרקעין.

2. קווים מנחים וקריטריונים לקביעת מוסד ציבורי

2.1 קווים מנחים לסיווג מוסד כמוסד ציבורי.

פעולות המוסד בתחום המטרות שבסעיף 9(2) לפקודה כשלעצמן, אינן מעניקות אוטומטית למוסד מעמד של מוסד ציבורי.

רבים הגופים שפעילותם נכללת לכאורה בתחום המטרות של סעיף 9(2) לפקודה, אך פעילותם נושאת אופי עסקי ואינה פטורה ממש. קביעת מקור ההכנסות ואופיין נעשה בהתאם למבחנים לפעילות עיסקית שהתגבשו בפסיקה.

תנאי בל יעבור הוא היות הגוף פועל למטרות ציבוריות שביטויין הוא בין היתר:

2.1.1 העלאת רווחת הציבור הכללית ולא של קבוצות חברתיות מצומצמות וסגורות ופתיחות לטפל באותו עניין באוכלוסיות נוספות, ללא יצירת אפליה.

2.1.2 הכרח הוא שהמטרה הציבורית תושג ללא יצירת קשר או התניה בין שיעור השתתפות במימון הוצאות המוסד לבין הציבור הנהנה משירותיו. תרומות והשתתפויות לא יהיו תנאי או מסווה לקבלת שירותים מהמוסד.

2.1.3 מפעילי המוסד, עובדיו ובעלי ענין בו לא יפיקו כל הנאה כלכלית אישית לבד משכר סביר שהוא פונקציה של תרומתם הישירה.

2.1.4 שיעור הוצאות הנהלה וכלליות לא יעלה על השיעור המרבי המפורט להלן

מחזור המוסד במונחי הכנסות במליוני ₪	תקרת הוצאות הנהלה וכלליות כאחוז מסך המחזור
0-10	22%
11-25	18%
26-50	13%
51-100	11 %
+101	7%

בנסיבות מיוחדות של חריגה מהשיעור המרבי של הוצאות הנהלה וכלליות ביחס להכנסות המוסד הציבורי, על המוסד להגיש בקשה מנומקת לועדה הפנימית במס הכנסה, לאישור החריגה.

הועדה מורכבת מיועץ משפטי של המשרד, יועץ מקצועי של המשרד ומנהל מחלקת מוסדות ציבור ומלכ"רים.

2.1.5 יסוד חשוב הוא שהמוסד אינו פועל למטרות רווח, המוסד לא יחלק רווחים לחבריו. רווח לענין זה לרבות חלוקת טובות הנאה בכסף או בשווה כסף, תשלומי שכר בלתי סבירים וכו'.

2.1.6 פעילות המוסד מכוונת ומשרתת את טובת הציבור ואילולא קיומה לא היתה מתבצעת על ע"י גופים פרטיים, אלא היה הכרח לבצעה ע"י גוף ממלכתי ציבורי.

2.1.7 הגוף מרכז פעילות בתחום מסוים ולא נועד לטפל במקרה ספציפי, פעילותו נמשכת לאורך זמן והקמתו לא נועדה למטרה אד – הוק.

2.1.8 הקריטריונים/ תנאי הזכאות לקבלת שירותים מהמוסד עומדים במבחנים אובייקטיביים המפורסמים לציבור הרחב.

2.1.9 תהליכי קבלת החלטות במוסד נעשים עפ"י אמות מידה ציבוריות ותוך מתן זכות שווה לכל חבר הנהלה בתהליך קבלת החלטות.

2.2 מבחנים לפעילות עסקית שעלולה לפסול מוסד מהיותו מוסד ציבורי

2.2.1 היקף הפעילות העסקית הינה מהותית ביחס לכלל פעילות המוסד.

2.2.2 רישום במע"מ כעוסק.

2.2.3 מוסד מתחרה בסקטור העיסקי מבחינת אופי השירותים והמוצרים שהוא מספק.

2.2.4 ככל שמחירי המוסד קרובים למחירי השוק תחשב פעילותו עסקית.

2.2.5 תרומות והשתתפויות הינן תנאי או מסווה לקבלת שירותים מהמוסד.

2.2.6 ככל שהמוסד מספק סחורות ושירותים לגופים עיסקיים, הנטייה לראות בו גוף עיסקי, תגבר.

התנאים והמבחנים המפורטים לעיל, מהווים קווים מנחים לסיווגו של המוסד כמוסד ציבורי כאשר ההחלטה תתקבל בדרך כלל כתוצאה מהצטברות מספר תנאים ולא בהכרח מקיומו של תנאי זה או אחר.

סיווגו של מוסד כמוסד ציבורי מהווה תנאי מוקדם והכרחי להפעלת שיקול דעת לעניין סעיפים 46 לפקודת מס הכנסה ו- 61 לחוק מיסוי מקרקעין.

3. דרישות טכניות להגשת בקשה לענין סעיף 46 לפקודת מס הכנסה וסעיף 61 לחוק מיסוי מקרקעין

- 3.1 רישום כישות משפטית
- אישור רישום הגוף, כישות משפטית (ברשם העמותות, רשם החברות, רשם ההקדשות) והמצאת מסמכי הרישום כמפורט בנספח א'.
- 3.2 פתיחת תיק במע"מ
- רישום כמלכ"ר במע"מ אותו יש לצרף לבקשה, אם נרשמת בעבר כמלכ"ר במע"מ ובידך אישור מלכ"ר, נא המצא העתק ממנו.
- 3.3 פתיחת תיק בפקיד שומה ירושלים 3
- לאחר רישום המוסד במע"מ יש לפנות למשרד מס הכנסה בפקיד שומה ירושלים 3, רח' כנפי נשרים 66 ירושלים לפתיחת תיק.
- 3.4 פתיחת תיק ניכויים במשרד השומה
- על מוסד המעסיק עובדים לפנות למשרד מס הכנסה מחלקת הניכויים באזור בו מתנהל המוסד להציג אישור רישום כמלכ"ר ולפתוח תיק ניכויים. אם המוסד אינו מעסיק עובדים עליו להצהיר שאינו מעסיק עובדים ובמידה ויעסיק עובדים יפתח תיק ניכויים באזור בו מתנהל המוסד, תצהיר זה יוגש לפ"ש ירושלים 3.
- 3.5 חובות במס הכנסה
- אם למוסד קיים חוב באחד ממערכי המס, עליו לדאוג טרם הגשת הבקשה לסילוק החוב או להמציא אישור על הסדר תשלומים מפקיד השומה או ממנהל משרד מיסוי מקרקעין.
- 3.6 ניהול ספרים כדין
- על מגיש הבקשה לצרף לבקשתו אישור רואה חשבון על ניהול ספרים כדין. מוסד שנתפס באי רישום תקבול או שנימצאו ליקויים בספריו אפשר שבקשתו תדחה על הסף.
- 3.7 מילוי טופס הבקשה וחתימה על כתב התחייבות
- לאחר השלמת הפעולות בסעיפים 3.1 – 3.6 לעיל, ניתן לפנות בבקשה להכרה כמוסד ציבורי לעניין תרומות או לעניין פטור והקלות במיסוי מקרקעין.
- הבקשה תוגש ע"ג טופס מס' 5245 אשר ימולא על כל פרטיו, לטופס יצורף כתב התחייבות כשהוא חתום על ידי שניים מחברי הנהלת המוסד או הועד המנהל ובנוכחות עו"ד. (טופס הבקשה וכתב ההתחייבות בסוף החוברת)
- כמו כן, יש להגיש את כל הפירוטים והרשימות כאמור, בנספח א', ולנהל ספרים בהתאם להוראות מנהל רשות המיסים אשר פורסמו בקובץ תקנות 5468 מתאריך 27.8.92 לרבות שינויים בהם שיחולו מעת לעת, כפי שיורה מנהל רשות המיסים (נספח ג').

4. דיון בבקשות
רק בקשות שצורפו אליהן כל המסמכים הנדרשים ועונים על הדרישות דלעיל יועברו לדיון בוועדה בנציבות מס הכנסה. לגבי אלה יקבע אם המוסד הוא מוסד ציבורי כמשמעותו בסעיף 9(2) לפקודת מס הכנסה. בקביעה זו ילקחו בחשבון פסיקת בתי המשפט וכן מבחנים שונים בדרך כלל על בסיס מצטבר כמפורט לעיל. בקשות שימצאו כשירות, יועברו לשר האוצר, על מנת שיפעיל את שיקול דעתו באם יש מקום להעביר הבקשה לאישור ועדת הכספים של הכנסה.

5. הפקת אישור
אישור לעניין תרומות או לעניין פטור והקלות ממיסוי מקרקעין יופק על ידי המחלקה למוסדות ציבור ומלכ"רים, רק למוסד שאושר על ידי שר האוצר וועדת הכספים.

האישור ישלח למוסד בדואר רשום. במקביל יפורסם הדבר ברשומות.

6. תוקף האישור
תוקפו של האישור שיונפק הוא לשלש שנים או פחות ויוארך בשלוש שנים נוספות למוסד, אשר יעמוד בכל התנאים, מוסד שלא יעמוד בדרישות או שיפר התחייבויותיו, ישלל האישור שניתן לו.

7. פרסום באינטרנט
מוסדות ציבור המאושרים לענין סעיף 46 לפקודת מס הכנסה מתפרסמים על ידינו באינטרנט באתר רשות המיסים WWW.MOF.GOV.IL/TAXES

נספח א'מסמכים רשימות ופירוטים שיש לצרף לטופס הבקשה להכרה כמוסד ציבורי

בהגשת בקשה נא להמציא את הפרטים והמסמכים הבאים:

1. דרישות כלליות
- 1.1 בקשה להכרה כמוסד ציבורי טופס 5245 (בחוברת).
- 1.2 כתב התחייבות חתום ע"י שניים ממנהלי המוסד הציבורי באישור עו"ד (בחוברת).
- 1.3 העתק בקשה לרישום המוסד הציבורי כעמותה או כחברה לתועלת הציבור.
- 1.4 תעודה לרישומה של העמותה / חברה / הקדש.
- 1.5 אישור ניהול תקין לשנה בה מוגשת הבקשה.
(עמותה מרשם העמותות, חברה או הקדש מרשם ההקדשות).
(אישור ניהול תקין מונפק מרשם העמותות, לחברה לתועלת הציבור ולהקדש מרשם ההקדשות)
- 1.6 תקנון העמותה / תקנון החברה / שטר הקדש.
- 1.7 התקנונים חייבים לכלול, בין היתר את הסעיפים הבאים:
- א. הגדרת מטרות המוסד, כמוסד ציבורי עפ"י סעיף 9(2) לפקודת מס הכנסה.
- ב. נכסיו והכנסותיו של המוסד משמשים אך ורק למטרות המוסד, חלוקת רווחים או טובות הנאה בין חבריו אסורים בהחלט.
- ג. במקרה של פרוק, יועבר רכוש המוסד לידי מוסד ציבורי אחר כמשמעותו בסעיף 9(2) לפקודת מס הכנסה ולא יחולק בין חבריו.
- 1.8 המצא רשימה של לפחות שבעה חברים הכוללת:
שם ומשפחה, מספר תעודת זהות, כתובת, מקום עבודה ותפקידם במקום העבודה. תפקידם במוסד הציבורי.
(ציין שמות: יו"ר המוסד הציבורי, גזבר המוסד הציבורי או לחילופין שמות שני מורשי חתימה).
- 1.9 אישור מע"מ על רישום כמלכ"ר או כעוסק.
- 1.10 אישור פתיחת תיק במס הכנסה, בפקיד שומה ירושלים 3.
או 2 אישורים המנופקים ע"י פקיד שומה:
(1) אישור ניהול פנקסי חשבונות ורשומות לפי חוק עסקאות גופים ציבוריים.
(2) אישור על פטור מניכוי מס במקור.

1.11 אישור פתיחת תיק ניכויים במס הכנסה באזור בו מתנהל המוסד הציבורי (יש לפתוח תיק ניכויים במידה והמוסד הציבורי מעסיק עובדים. במידה ואינו מעסיק יש להגיש הצהרה שאינו מעסיק עובדים).

1.12 אישור רו"ח על ניהול ספרים עפ"י הוראות מנהל רשות המיסים. (הוראות מס הכנסה)(ניהול פנקסי חשבונות ע"י מוסד), התשנ"ב – 1992.

1.13 המצא צילום מהדו"חות הכספיים של המוסד לשנתיים שקדמו לשנת הגשת הבקשה.

חשבון הכנסות והוצאות המבוססים על הוראות ניהול פנקסים, רשימה של הנכסים וההתחייבויות, דו"ח על הכנסות החייבות במס עפ"י פקודת מס הכנסה ודו"ח על ההכנסות החייבות במע"מ.

הדו"חות יהיו מבוקרים על ידי רו"ח

להלן מתכונת דו"ח ההכנסה והוצאות:

הכנסות :
א. הקצבות מגופים ציבוריים
ב. תרומות.
ג. הכנסות מריבית והפרשי הצמדה
ד. הכנסות מהשכרה
ה. הכנסות מדמי חבר
ו. הכנסות ממכירת שירותים ונכסים שלא במסגרת המטרה הציבורית.
ז. הכנסות אחרות לרבות רווחי הון.

הוצאות :
א. תרומות והשתתפות בתקציבי גופים אחרים.
ב. משכורות, שכר עבודה והוצאות נלוות.
ג. הוצאות הנהלה.
ד. הוצאות פרסום.
ה. הוצאות מימון.
ו. הוצאות לרכישת שירותים ונכסים שאינן במסגרת המטרה הציבורית של המוסד.
ז. הוצאות הוניות (בגין רכישת רכוש קבע).

לגבי מוסד חדש: יש להמציא תכניות ביצוע, בצירוף אומדן של ההכנסות ומקורותיהן ופירוט ההוצאות הצפויות לשנה השוטפת ולשנה הקרובה.

1.14 דוגמא של קבלה עבור מתן שירותים.

1.15 דוגמא של קבלה עבור מתן תרומות.

1.16 רשימה של חמשת בעלי השכר הגבוה הכוללת: שם ומשפחה, מס' תעודת זהות, תפקיד ושכר שנתי בשנת הגשת הבקשה ובשנה הקודמת לה.

1.17 ציין מספר המועסקים בשכר, ומהו מספר המתנדבים במוסד הציבורי ציין תפקידם.

1.18 פרוט על פעילויות המוסד הציבורי בשנת הגשת הבקשה ובשנה הקודמת לה היכן נערכות הפעילויות, המועדים, מהות הפעילות, מספר המשתתפים, ועלות כספית למשתתף.

- 1.19 מספר הנהגים משרותי המוסד הציבורי.
- 1.19 כיצד מתבצע גיוס התרומות.
(באם על ידי גורם חיצוני נא המצא הסכם).
- 1.20 פרט נכסי הנדל"ן שבבעלות העמותה או בשכירות או בחכירה לטווח ארוך.
האם מכר המוסד נכסי נדל"ן בשלש השנים האחרונות.
- 1.21 פרט, האם המוסד משלם שכר או מעניק טובות הנאה בשווה כסף לחבריו או לקרוביהם.
- 1.22 פרט, האם חברי המוסד או קרוביהם מעניקים שרותים למוסד תמורת תשלום כספי או תשלום בשווה כסף.
- 1.23 במידה וקיים, חומר פרסומי על המוסד הציבורי נא המציאו.
- 1.24 במידה וקיים אתר באינטרנט ציין כתובתו.

2. נקודות התייחסות לבחינת פעילות של מוסדות ציבור על פי מטרותיהם:

- 2.1 דת (בית כנסת, מסגד, כנסייה).
- 2.1.1 בבעלות מי המבנה.
- 2.1.2 המבנה זמני או מבנה קיים. כתובת המבנה ומי בעליו.
במקרה של הרחבה או הקמת מבנה חדש המצא אישור על הקצאת קרקע והיתר בניה.
- 2.1.3 מספר מתפללים.
- 2.2 סעד (גמ"ח, תמיכות, מלגות)
- 2.2.1 גמ"ח
- א. כתובת מקום הפעלת הגמ"ח בבעלות מי המקום.
- ב. קריטריונים למתן גמ"ח לאילו צרכים או מטרות.
- ג. סכומי הגמ"ח הניתנים.
- ד. תנאי החזר הגמ"ח.
- ה. היקף האוכלוסיה המקבלת גמ"ח.
- ו. הרכב הועדה המאשרת את הגמ"ח.

2.2.2 תמיכת סעד (עזרה בכסף או בשווה כסף).

- א. כתובת מקום הפעילות.
- ב. פרוט התמיכה הניתנת בכסף או בשווה כסף.
- ג. קריטריונים למתן התמיכה.
- ד. היקף האוכלוסיה הנתמכת.
- ה. הרכב הועדה המאשרת את התמיכה.
- ו. רשימה שמית של מקבלי התמיכה. כתובת מהות התמיכה, סכום התמיכה בשנת המס.

2.2.3 מלגות

- א. כתובת מקום הפעילות.
- ב. קריטריונים למתן המלגות.
- ג. סכומי המלגות.
- ד. מספר מקבלי המלגות
- ה. המצא רשימה של מקבלי המלגות לשנת הגשת הבקשה ובשנה הקודמת לה, הכוללת: שם ומשפחה, מספר תעודת זהות, כתובת וסכום המלגה.

2.3 חינוך

- א. כתובת מיקום פעילות המוסד.
- ב. בבעלות מי מבנה המוסד.
- ג. רשימת מנהלי המוסד הכוללת שם ומשפחה מספר תעודת זהות ותפקיד.
- ד. ציין סוג המוסד (גן, בית ספר יסודי, תיכון, מכללה, חדר, כולל, ישיבה קטנה, ישיבה גדולה, אחר).
- ה. מסגרת ימי הלימוד ושעות הלימוד.
- ו. מספר התלמידים במוסד.
- ז. דרכי ההרשמה למוסד.
- ח. כיצד מתבצע מעקב נוכחות התלמידים והשתתפות התלמידים בלימוד.
- ט. האם מחלקים תעודות ותארים במסגרת המוסד ומהם.
- י. קריטריונים למתן מלגות.
- יא. רשימת מקבלי מלגות וסכומים לשנה בה הוגשה הבקשה ובשנה הקודמת לה.
- יב. גובה שכר הלימוד הנדרש ופרוט הקריטריונים לקביעתו.
- יג. התחייבות המוסד כי תרומת הורים למוסד בו ילדיהם לומדים אינה מהווה תרומה לפי סעיף 46 לפקודת מס הכנסה.
- יד. האם המוסד מקיים קורסים לגמול השתלמות, ופרט.

2.4 מטרות אחרות

המצא מידע ונתונים כללים על פעילות המוסד הציבורי.

3. חברה לתועלת הציבור

להלן מספר סייגים שיחולו על החברה לתועלת הציבור ואשר חייבים להיות מעוגנים בתקנון.

- 3.1 מספר בעלי המניות לא יפחת בשום מקרה משבעה (רוב בעלי המניות אינם קרובים זה לזה כמשמעותו בסעיף 76 (ד) לפקודת מס הכנסה).
- 3.2 המניות הינן רגילות בלבד.
- 3.3 המניות מוקצות ללא תשלום.
- 3.4 חל איסור על הנפקת מניות מסוגים שונים או ניירות ערך.
- 3.5 כל בעלי המניות מחזיקים בכמות מניות שווה.

- 3.6 חל איסור העברת מניות תמורת תשלום.
- 3.7 לכל בעלי מניות זכויות שוות בקבלת החלטות.
- 3.8 א. נכסיו והכנסותיו של המוסד משמשים אך ורק למטרותיו חלוקת רווחים או טובות הנאה בין בעלי המניות אסורה בהחלט.
 ב. במקרה של פירוק יועבר רכוש המוסד לידי מוסד ציבורי אחר כמשמעותו בסעיף 9 (2) לפקודת מס הכנסה ולא יחולק בין בעלי המניות.
- 3.9 מטרות החברה כאמור בהוראות סעיף 9 (2) לפקודת מס הכנסה או לתוספת.
- 3.10 מיזוג עם תאגיד אחר או תמיכה בתאגיד אחר שקבע שר האוצר, רק לבעל מעמד לענין סעיף 46 לפקודת מס הכנסה.
- 3.11 הפעילות תבוצע בישראל.
- 3.12 חברה המבקשת מעמד לענין סעיף 46 לפקודת מס הכנסה תעגן בתקנונה את הסעיף: החברה לא תתמודד, תתקצב או תתרום למוסדות שאינם בעלי מעמד לענין סעיף 46 לפקודת מס הכנסה.
- 4.. רק לאחר המצאת הדרישות הכלליות והספציפיות בהתאם למטרות, נוכל לטפל בבקשתכם.

לידיעתך, במסגרת בדיקת הבקשה יבדקו בין השאר:
 הערות מחלקת ניהול ספרים בפקיד השומה, חובות במערכי המס, ניכוי מס במקור מדמי שכירות. במידה וקימים ליקויים לא תטופל הבקשה.

נספח ב'

מוסד ציבורי – סעיפי החוק לפקודת מס הכנסה

סעיף 9 – פטורים ממס

סעיף 9(2)

רשות מקומית, קופת גמל ומוסד ציבורי

הכנסתם של רשות מקומית, מפעל הפיס, ומוסד ציבורי, במידה שלא הושגה מעסק שהם עוסקים בו, או מדיבידנד או מריבית או מהפרשי הצמדה ששולמו על ידי חבר בני אדם שבשליטתם העוסק בעסק. וכן הכנסתה של קופת גמל אם לא הושגה מעסק שקופת הגמל עוסקת בו או מכל הכנסה ששולמה על ידי חבר בני אדם העוסק בעסק שהוא בשליטת קופת הגמל או שלקופת הגמל יש בו החזקה מהותית; אך שר האוצר רשאי, בצו, לפטור הכנסה שהושגה על ידי רשות מקומית על ידי מפעל הפיס או על ידי מוסד ציבורי שהוא קופה לגמילות חסדים מהמקורות האמורים, למשך תקופה ובתנאים שיקבע, אם נוכח כי ראוי לעשות כן לטובת הציבור.

בפסקה זו –

”קופות גמל” – למעט קופות ביטוח (עד תיקון 148 נאמר: ”כמשמעותה בסעיף 47, למעט גם קרן או קופה לתגמולים, לקיצבה או לפיצויים המתנהלת על ידי חברת ביטוח”);

”הכנסה”, לענין קופת גמל לגיל פרישה – לרבות שבח ממכירת זכות במקרקעין או זכות באיגוד מקרקעין;

”מס”, לענין קופת גמל לגיל פרישה – לרבות מס לפי סעיפים 6 או 7 לחוק מיסוי מקרקעין;

”קופת גמל לגיל פרישה” – קופת גמל לקיצבה, קופת גמל לתגמולים או קופת גמל לפיצויים;

”מוסד ציבורי” – חבר בני אדם של שבעה לפחות שרוב חבריו אינם קרובים זה לזה, או הקדש שמרבית נאמניו אינם קרובים זה לזה, הקיימים ופועלים למטרה ציבורית ונכסיהם והכנסותיהם משמשים להשגת המטרה הציבורית בלבד והם מגישים דין וחשבון שנתי לגבי נכסיהם, הכנסותיהם והוצאותיהם להנחת דעתו של פקיד השומה על פי תקנות שהתקין שר האוצר; לענין זה.

”קרוב” – כמשמעותו בסעיף 76(ד):

”מטרה ציבורית” – מטרה שענינה דת, תרבות, חינוך, מדע, בריאות, סעד או ספורט וכן מטרה אחרת שאושרה על ידי שר האוצר כמטרה ציבורית;

”אמצעי שליטה”, בחבר בני אדם – כל אחד מאלה:

- (1) זכות למנות מנהל
- (2) זכות להצבעה
- (3) זכות לרווחים
- (4) זכות ליתרת נכסים בעת פירוקו של החבר לאחר סילוק חובותיו.

"שליטה" - היכולת, בין לבד ובין יחד עם אחרים, לכוון את פעילותו של חבר בני אדם, במישרין או בעקיפין; בלי לגרוע מכלליות האמור, יראו יכולת למנוע קבלת החלטות עסקיות בחבר בני אדם, כשליטה בו, למעט יכולת למנוע החלטות עסקיות מהותיות; לענין זה "החלטות עסקיות מהותיות" החלטות שענינן הנפקה של אמצעי שליטה בחבר בני אדם או מכירה או חיסול של רוב עסקי אותו חבר בני אדם או שינוי מהותי בהם; בלי לגרוע מכלליות האמור יראו כאילו מתקיימת יכולת כאמור ברשות מקומית, במפעל הפיס, בקופת גמל או במוסד ציבורי, בהתקיים אחד מאלה:

1. בידי רשות מקומית, מפעל הפיס או מוסד ציבורי - הכוח למנות, במישרין או בעקיפין, מנהל באותו חבר, או הזכות, במישרין או בעקיפין ל- 25% לפחות מכוח ההצבעה בו או מיתרת נכסיו בעת פירוקו לאחר סילוק חובותיו או למרבית רווחיו.
2. בידי קופת גמל אחת - החזקה או זכות להחזקה, במישרין או בעקיפין ב- 25% לפחות, באחד או יותר מאמצעי השליטה בחבר בני אדם.
3. בידי כמה גופים מהגופים המנויים בפסקת משנה (1) או (2) החזקה או זכות להחזקה, יחד או לחוד, במישרין או בעקיפין, בשיעור העולה על 50% מאמצעי השליטה בחבר בני אדם.

בתוקף סמכותו של שר האוצר נקבעו המטרות שלהלן כמטרות ציבוריות לענין סעיף 29(2)

"עידוד החיסכון לחינוך וחינוך גבוה"
"מטרות האגודה למען ביטחון ישראל (לב"י) - הקרן להתעצמות צה"ל"
"מתן שירותים מוניציפליים לישובים באזור יהודה ושומרון ואזור רמת הגולן"
"מניעת תאונות"
"תנופה לצמיחה" - לסיוע למניעת אבטלה במשק
"קרן ג'נסיס" - לקידום ופיתוח הנגב
"סיוע לישובים במצוקה"
"קליטה עליה"
"סיוע לחיילים משוחררים"
"פעילות למען טוהר מידות בשרות הציבורי ומנהל תקין"
"שמירה על איכות הסביבה למען הכלל"
"הגנה על זכויות האזרח בישראל"
"הגנה אזרחית על בטחון תושבי ישראל ואזרחיה בפני מלחמה או פעולות איבה".
"פעולות למען קידום וטיפוח מגזר ההתנדבות בישראל ומנהל תקין במוסדות ציבור".

סעיף 46 - תרומה למוסד ציבורי

(א)

אדם שתרם בשנת מס פלונית סכום העולה על 370 ש"ח (בשנים 2003-2005; 370 ש"ח בשנת 2002; 350 ש"ח בשנת 2001; 340 ₪ בשנים 1999 - 2000) לקרן לאומית או למוסד ציבורי כמשמעותו בסעיף 29(2) שקבע לענין זה שר האוצר באישור ועדת הכספים של הכנסת, יזוכה מהמס שהוא חייב בו באותה שנה בשיעור של 35% מסכום התרומה - אם הוא יחיד, ובשיעור הקבוע בסעיף 126 (א) מסכום התרומה - אם הוא חבר - בני אדם (עד תיקון 147 נאמר 35% מסכום התרומה יזוכה מהמס שהוא חייב בו באותה שנה), ובלבד שלא יינתן זיכוי בשנת מס פלונית בשל סכום כולל של תרומות העולה על 30% (25% עד 31.12.93) מההכנסה החייבת של הנישום באותה שנה או על 2,165,000 שקלים חדשים לפי הנמוך שביניהם (להלן - התקרה לזיכוי) סכום העולה על התקרה לזיכוי שנתרם באותה שנת מס, יזוכה מהמס בהתאם להוראות סעיף זה בשלוש שנות המס הבאות בזו אחר זו, ובלבד שלא יינתן זיכוי בכל אחת משלוש שנות המס כאמור, בשל סכום כולל של תרומות העולה על התקרה לזיכוי. (הסכום מתואם לשנת 2005: 2,131,000 ₪ בשנת 2004; 2,120,000 ₪ בשנת 2003; 2,156,000 ₪ בשנת 2002; 2,017,000 ₪ בשנת 2001; 2,000,000 ₪ בשנת 2000; 480,000 ₪ בשנת 1999)

- (1א) מוסד ציבורי כאמור בסעיף קטן (א) שלא הגיש שני דו"חות שנתיים ברציפות, או שמן הדו"חות שהגיש עולה כי אינו מנהל פנקסים כדין או שחלק מהותי מפעילותו אינו להשגת המטרה הציבורית, רשאי שר האוצר לבטל את קביעתו לענין סעיף קטן (א).
- (2א) חידוש של קביעה שבוטלה לפי סעיף קטן (א1) טעון אישורה של ועדת הכספים של הכנסת.
- (ב) הסכומים שבסעיף קטן (א) יתואמו בכל שנת מס, בהתאם לשיעור עליית המדד מן המדד שפורסם בחודש אוגוסט שלפני שנת המס ועד המדד שפורסם בחודש אוגוסט של שנת המס; הסכום המזערי שהוגדל כאמור יעוגל לסכום הקרוב שהוא מכפלה של עשרה שקלים חדשים, והסכום המרבי שהוגדל כאמור יעוגל לסכום הקרוב שהוא מכפלה של 1,000 ש"ח. הנציב יפרסם הודעה ברשומות בדבר הסכומים שהוגדלו ועוגלו כאמור.
- (ג) בסעיף זה – "קרן לאומית" הסוכנות היהודית לא"י, ההסתדרות הציונית העולמית, המגבית המאוחדת לישראל והקרן הקיימת לישראל.
- (ד) (ד1) נקבעו פנקסיו של מוסד ציבורי כבלתי קבילים קביעה שאינה ניתנת לערר או לערעור, רשאי הנציב לבטל את הקביעה שלפי סעיף קטן (א) מאותו יום ואילך.
- (2) המוסד יודיע לציבור על ביטול כאמור, בדרך ובמועד שקבע הנציב.

חקיקת מיסוי מקרקעין

מוסדות ציבור שלהם מעמד לענין סעיף 61 לחוק מיסוי מקרקעין או סעיף 46 לפקודת מס הכנסה.

סעיף 61 (א) מכירת זכות במקרקעין ללא תמורה למוסדות ציבור פטורה ממס.

(ב) מכירת זכות במקרקעין בידי מוסד ציבורי -

(1) אם המקרקעין שהזכות בהם נמכרת היו בידי המוסד במשך תקופה של שנה לפחות, ושימשו במישרין את המוסד במשך תקופה של 80% לפחות מהתקופה שהזכות במקרקעין היתה בידי - תהא פטורה ממס.

(2) אם המקרקעין שהזכות בהם נמכרת שימשו במישרין את המוסד במשך תקופה קצרה מ - 80% מהתקופה שהזכות במקרקעין היתה בידי המוסד, או שלא שימשו אותו כלל.

(א) כשהזכות במקרקעין היתה בידי המוסד במשך תקופה שאינה פחותה משנה ואינה עולה על ארבע שנים - יינתן פטור יחסי מהמס, שהוא כיחס שבין התקופה שבה שימשו המקרקעין במישרין את המוסד לבין כל התקופה שהזכות היתה בידי.

(ב) כשהזכות במקרקעין היתה בידי המוסד במשך תקופה העולה על ארבע שנים - יינתן פטור של מחצית המס, ואם המקרקעין שימשו במישרין את המוסד - יינתן, בנוסף לפטור האמור, גם פטור על חלק יחסי מהמחצית השניה של המס, שהוא כיחס שבין התקופה שבה שימשו המקרקעין במישרין את המוסד לבין כל התקופה שהזכות היתה בידי.

(ג) מכר מוסד את הזכות במקרקעין שרכישתם היתה פטורה ממס לפי סעיף קטן (א) תוך חמש שנים מיום שרכשה, יהא המוכר חייב גם במס אשר האדם שממנו נרכשה הזכות היה פטור ממנו על פי הוראות הסעיף הקטן האמור.

(ד) לענין סעיף זה, "מוסדות ציבור" - מוסדות לדת, תרבות, לחינוך, למדע, לבריאות, לסעד או לספורט או למטרה ציבורית אחרת ושאינם מיועדים להפקת רווחים, שנקבעו לענין זה על ידי שר האוצר באישור ועדת הכספים של הכנסת.

(ה) מוסד ציבורי שנקבע לענין סעיף 46(א) לפקודת מס הכנסה, יראוהו כאילו נקבע גם לענין סעיף קטן (ד).

נספח ג'

(1)

הוראות מס הכנסה (ניהול פנקסי חשבונות על ידי מוסד), התשנ"ב - 1992

בתוקף סמכותי לפי סעיף 130(א)(4) לפקודת מס הכנסה (להלן - הפקודה), אני קובע לאמור:

הגדרות :

1. בהוראות אלה -

"מחזור" - סכום המכירות וסכום התמורה בעד שירותים בשנת המס הקודמת, לרבות מסים עקיפים ולרבות תקבולים שאינם ממכירות ואינם תמורה בעד שירותים שנתקבלו בשנת המס הקודמת, אך למעט מכירת רכוש קבוע, למעט הלוואות שנתקבלו ולמעט תקבול שהנציב אישר, בכתב, לגביו כי הוא תקבול חד פעמי בידי המוסד, והכל מוכפל ב-12 ומחולק למספר חודשי הפעילות של המוסד בשנת המס הקודמת, לענין זה חודש - לרבות חלק ממנו;

"מוסד" - מוסד כמשמעותו בסעיף 130(א)(4) לפקודה, למעט מוסד החייב בניהול ספרי חשבונות מכוח דין אחר, וקיבל אישור בכתב מהנציב שלא לנהל ספרי חשבונות לפי הוראות אלה.

"ההוראות" - הוראות מס הכנסה (ניהול פנקסי חשבונות)(מס' 2), התשל"ג - 1973.

חובת ניהול מערכת חשבונות

2.(א) מוסד שמחזורו עולה על 500,000 שקלים חדשים, או שמעסיק מעל 10 מועסקים, חייב לנהל לכל שנת מס, מערכת חשבונות על פי שיטת החשבוונאות הכפולה באחת השיטות הנהוגות, לרבות:

(1) ספר קופה:

(2) שוברי קבלה, שבהם יצויינו, בנוסף לאמור בסעיף 5(א)(2) להוראות, מספר תיק המוסד אצל פקיד השומה;

תקבולים בשל מכירת נכסים או בשל מתן שירותים יירשמו בפנקס שוברי קבלות נפרד.

תקבולים בשל תרומות יירשמו בפנקס שוברי קבלות נפרד. על כל קבלה בפנקס שובר קבלות לתרומות תודפס בצורה בולטת לעין המלה "תרומה" אם ניתן למוסד אישור לפי סעיף 46 לפקודה, יודפסו על הקבלה גם המלים "למוסד אישור מס הכנסה לענין תרומות לפי סעיף 46 לפקודה".

(3) חשבון הכנסות אשר בו יירשמו בנפרד, הכנסות בשל:

- א. הקצבות והשתתפויות מאחרים;
- ב. תרומות;
- ג. הכנסות מריבית והפרשי הצמדה;
- ד. הכנסות מהשכרה;
- ה. תקבולים מדמי חבר;
- ו. הכנסות ממכירת שירותים ונכסים שאינם משמשים במישרין למטרה הציבורית של המוסד;
- ז. תמורה בעד מכירת רכוש קבוע;
- ח. הכנסות מריבית והפרשי הצמדה שחל עליהם סעיף 3(ח) לפקודה;
- ט. הכנסות אחרות.

(4) ספר כרוך ובו יירשמו נכסים שנתקבלו כתרומות או כמתנות; הרישום יכלול את שם הנותן או התורם, תיאור הנכס שנתקבל ומועד קבלתו.

(5) חשבון הוצאות אשר בו יירשמו בנפרד, הוצאות בשל:

- א. תרומות והשתתפויות שניתנו לאדם אחר;
- ב. שכר עבודה והוצאות נלוות;
- ג. הוצאות הנהלה וכלליות;
- ד. הוצאות ריבית והפרשי הצמדה;
- ה. סכומים לרכישת שירותים ונכסים שאינם משמשים במישרין למטרה הציבורית של המוסד;
- ו. סכומים לרכישת נכסים הוניים.
- ז. רכישת אגרות חוב שחל עליהן סעיף 3(ח) לפקודה.
- ח. הוצאות אחרות.

(ב) מוסד שמחזורו אינו עולה על 500,000 שקלים חדשים, חייב לנהל, לכל שנת מס, מערכת חשבונות שתכלול לפחות –

1. ספר תקבולים ותשלומים, שבו יירשמו בטורים נפרדים:

(א) בצד התקבולים –

- (1) הקצבות והשתתפויות של אחרים;
- (2) תרומות;
- (3) הכנסות מריבית והפרשי הצמדה;
- (4) הכנסות מהשכרת נכסים;
- (5) תקבולים מדמי חבר;
- (6) הכנסות ממכירת שירותים ונכסים שאינם משמשים במישרין למטרה הציבורית של המוסד;
- (7) תמורה ממכירת נכסים הוניים;
- (8) הכנסות מריבית והפרשי הצמדה שחל עליהם סעיף 3(ח) לפקודה;
- (9) הכנסות אחרות.

(ב) ספר כרוך ובו יירשמו נכסים שנתקבלו כתרומות או כמתנות. הרישום יכלול את שם הנותן או התורם, תיאור הנכס שנתקבל ומועד קבלתו.

(ג) בצד התשלומים -

1. תרומות והשתתפויות שניתנו לאדם אחר ;
2. שכר עבודה והוצאות נלוות ;
3. הוצאות הנהלה וכלליות ;
4. הוצאות ריבית והפרשי הצמדה ;
5. תשלומים לרכישת שירותים ונכסים שאינם משמשים במישרין למטרה הציבורית של המוסד.
6. רכישות הוניות.
7. סכומים לרכישת איגרות חוב, שחל עליהם סעיף 3(ח) לפקודה.
8. הוצאות אחרות.

(ד) שוברי קבלה, שבהם יצויינו, בנוסף לאמור בסעיף 5(א)(2) להוראות, מספר תיק המוסד אצל פקיד השומה.

תקבולים בשל תרומות יירשמו בפנקס שובר קבלות נפרד. על כל קבלה בפנקס שובר קבלות לתרומות תודפס בצורה בולטת לעין המלה "תרומה"; אם ניתן למוסד אישור לפי סעיף 46 לפקודה, יודפסו על הקבלה גם המלים: "למוסד אישור מס הכנסה לענין תרומות לפי סעיף 46 לפקודה".

(ה) תיק תעוד חוץ.

ציון שמות

3 על אף האמור בסעיף 5(א)(4) שבפרק ב' להוראות, רשאי מוסד שלא לרשום שמו של תורם, אם יציין בשובר קבלה במקום המיועד לרישום שם המשלם, את המלים "תרומה בעילום שם".

הכנסות מעסק

4 מוסד שיש לו הכנסה מעסק ינהל, בנוסף לאמור בהוראות אלה, מערכת פנקסים נפרדת לגבי הכנסתו מעסק, לפי התוספת המתאימה בהוראות.

החלת ההוראות:

5 ההוראות יחולו, בשינויים המחוייבים, על המוסד.

תחולה

6 תחולתן של הוראות אלה בשנת המס 1993 ואילך

יב' באב תשנ"ב (11 באוגוסט 1992)

(1) פורסם ק"ת 5468 מיום 27.8.92, עמ' 1473.

משה גביש
נציב מס הכנסה